

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobce: **Oživení, o. s.**, se sídlem Lublaňská 18, Praha 2, IČ 67365353, zast. Mgr. Petrou Bielinovou, advokátkou, se sídlem Muchova 232/13, Praha 6, proti žalovanému: **Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost**, se sídlem Sokolovská 217/42, Praha 9, IČ 00005886, zast. Mgr. et Mgr. Petrou Harantovou, advokátkou, se sídlem Lochotínská 18, Plzeň, v řízení o žalobě proti rozhodnutí představenstva žalovaného ze dne 15. 11. 2011 čj. PP/33/2011

t a k t o :

- I. Rozhodnutí představenstva Dopravního podniku hl. m. Prahy, akciové společnosti ze dne 15. 11. 2011 čj. PP/33/2011 a rozhodnutí Dopravního podniku hl. m. Prahy, akciové společnosti, ze dne 17. 10. 2007 zn. 400000/143/2007 se zrušují.**
- II. Dopravnímu podniku hl. m. Prahy, akciové společnosti, se nařizuje, aby žalobci poskytl kopii všech smluv uzavřených mezi Dopravním podnikem hl. m. Prahy, akciovou společností, a společností Inženýring dopravních staveb, a. s., IČ 27923673, platných ke dni 2. 10. 2007, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12.600,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Petry Bielinové, advokátky.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí představenstva žalovaného ze dne 15. 11. 2011 č.j. PP/33/2011, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí ekonomického ředitele žalovaného ze dne 17. 10. 2007 č.j. 400000/143/2007, kterým byla odmítnuta žádost žalobce o poskytnutí informací ze dne 2. 10. 2007.

Žalobce v žalobě poukazuje na to, že žalobou napadené rozhodnutí obsahuje pouze necelé tři řádky odůvodnění. Žalovaný takto postupuje zejména proto, že si je vědom skutečnosti, že takto koncipované odůvodnění odsune jeho povinnost poskytnout požadované informace o několik dalších let. V odůvodnění žalovaný tentokrát neuvádí, že není povinným subjektem, avšak opřel jej o to, že žádost je příliš obecná a že by smlouvy eventuálně mohly obsahovat blíže nespecifikované obchodní tajemství. Žalobce považuje takové rozhodnutí za neodůvodněné, šikanózní a nezákonné, a to z následujících důvodů:

Pokud jde o tvrzení, že žádost o informace je nejasná či neurčitá, žalobce k tomu uvádí, že smluvní partner je vymezen svou obchodní firmou, tedy jednoznačně, neboť v obchodním rejstříku byla jak ke dni podání žádosti, tak i nadále je, zapsána pouze jediná firma daného názvu. Pokud jde o přesnou specifikaci požadovaných smluv, z logiky věci žalobce nemůže znát názvy obchodních smluv ani data uzavřených smluv. Vzhledem k tomu, že předmětná společnost byla zapsána do obchodního rejstříku až 29. 6. 2007 a žádost o informace byla podána dne 2. 10. 2007, nemůže být dle názoru žalobce počet uzavřených smluv nijak rozsáhlý, neboť se jedná o pouhé první tři měsíce existence smluvního partnera.

Pokud jde o tvrzení, že smlouvy mohou obsahovat obchodní tajemství, žalobce k tomu zdůrazňuje, že zákon o svobodném přístupu k informacím je provedením čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Ústavou zaručené právo na informace lze omezit pouze zákonem, a to pouze za předpokladu, že takové opatření je v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Je proto neakceptovatelné, aby docházelo ze strany povinných subjektů k účelovému zužování obsahu ústavně zaručených práv. K tomu odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008 č.j. 1 As 17/2008-67.

Žalovaný nijak blíže nespecifikoval, jaké konkrétní informace mají být dle jeho názoru chráněny a z jakého konkrétního důvodu. Má-li být určitá informace považována za obchodní tajemství dle ust. § 9 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, musí být takto označena již před doručením žádosti o informaci. Z rozhodnutí žalovaného žádná taková skutečnost nevyplývá. Obchodním tajemstvím v žádném případě nemůže být celá uzavřená smlouva.

Žalovaný byl založen hlavním městem Prahou, které je rovněž jeho jediným akcionářem. Stejně tak žalovaný je hlavním městem Prahou zcela ovládán i v otázkách personálního obsazení. Jeho provoz je hrazen z veřejných prostředků a jeho činnost je zaměřena na obstarávání veřejné služby. Ze všech těchto důvodů má žalobce za to, že paušální označení všech smluv uzavřených s žalovaným za obchodní tajemství je jednoznačným zneužitím postavení povinného subjektu, který se evidentně odmítá podrobit kontrole veřejnosti při nakládání s veřejnými prostředky, přestože tyto veřejné prostředky na svůj provoz užívá.

Nad rámec výše uvedeného žalobce zdůrazňuje, že pokud žalovaný měl za to, že podaná žádost o informaci je nejasná či neurčitá, měl žalobce vyzvat k doplnění v zákonné lhůtě podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. Právo vyzvat žadatele k upřesnění informace měl žalovaný pouze ve fázi po podání žádosti, kdy se s jejím

textem seznamuje, posuzuje obsah a poté o žádosti meritorně rozhoduje. Toto právo mu však nepřísluší v odvolacím řízení, navíc až po marném uplynutím lhůty pro vydání rozhodnutí. Odvolací orgán má za úkol pouze posoudit zákonnost předchozího rozhodnutí povinného subjektu, nikoliv formulaci podané žádosti. Odůvodnění rozhodnutí představenstva žalovaného se přitom vůbec nezabývá argumentací prvoinstančního rozhodnutí. Jeho závěr pouze bez dalšího potvrzuje a dokonce podporuje použitím vlastní (nové) argumentace k neposkytnutí požadovaných informací (obchodní tajemství). Je tedy nepochybné, že žalobou napadené rozhodnutí o odvolání je vystavěno na zcela jiném základu. Zatímco prvoinstanční rozhodnutí se opírá o názor, že žalovaný není povinným subjektem, rozhodnutí o odvolání tvrdí, že žádost je nejasná, přestože se povinný subjekt v prvním stupni tímto faktem vůbec nezabýval. Proto postup žalovaného žalobce považuje za zcela účelové prodlužování řízení o poskytnutí informace.

Ze všech shora uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo rozhodnutí představenstva žalovaného o odvolání, jakož i rozhodnutí žalovaného vydané v prvním stupni zrušeno a aby byla žalovanému uložena povinnost žalobci poskytnout požadované informace.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že zastává názor, že není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. K tomu poukázal na řízení vedené před Ústavním soudem, které se týká téže právní otázky. Závěrem navrhl, aby byla podaná žaloba zamítnuta.

Žalobce v replice k tomuto vyjádření odmítl názor žalovaného, že není povinným subjektem a poukázal na to, že v dané věci byla tato otázka již jednou řešena v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2009 č.j. 9 Ca 15/2008-43. Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 1 As 114/2011, proti němuž žalovaný podal ústavní stížnost, jde o rozsudek, který vychází z ustálené judikatury správních soudů.

V dalším vyjádření žalobce poukázal na to, že usnesením Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2012 sp.zn. I.ÚS 330/12 byla ústavní stížnost žalovaného proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011 č.j. 1 As 114 2011-121 odmítnuta jako zjevně neopodstatněná. Tím byl potvrzen závěr, že žalovaný je povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

Soud vyrozuměl o probíhajícím řízení také společnost Inženýring dopravních staveb, a. s., a vyzval ji, aby oznámila, zda bude v tomto řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Soud současně této společnosti podle § 74 odst. 2 s.ř.s. uložil, aby sdělila své stanovisko k věci i v případě, že práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat nebude.

Společnost Inženýring dopravních staveb, a. s., práva osoby zúčastněné na řízení neuplatnila. K věci samé uvedla, že je zcela soukromoprávním subjektem, zákon o svobodném přístupu k informacím se na ni nevztahuje. Dále konstatovala, že žalobcem požadované smluvní dokumenty uzavřené mezi žalovaným a touto společností považuje za obchodní tajemství. Má tedy za to, že by žalovaný požadovanou informaci poskytnout neměl, a to i v případě, že bude najisto postaveno, že žalovaný je povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Soud následně žalovaného vyzval, aby soudu předložil kopie smluv uzavřených mezi žalovaným a společností Inženýring dopravních staveb, a.s. V této souvislosti poukázal na právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 31. 7. 2006 č.j. A 2/2003-70 3. Na tuto výzvu žalovaný nijak nereagoval. Soud proto žalovaného opětovně vyzval k předložení předmětných smluv a současně jej upozornil, že v případě neuposlechnutí této výzvy mu může být uložena pořádková pokuta, případně to může být důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a uložení povinnosti požadované informace žalobci poskytnout. Ani na tuto opakovanou výzvu žalovaný nijak nereagoval.

Z listin předložených žalobcem soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro jeho rozhodnutí:

Dne 2. 10. 2007 podal žalobce u žalovaného žádost o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, v níž žádal „o zaslání kopií všech v současné době platných smluv (včetně smluvních dodatků) uzavřených mezi Dopravním podnikem hlavního města Prahy, a.s., a společností Inženýring dopravních staveb, a.s.“

Na tuto žádost reagoval žalovaný přípisem ze dne 17. 10. 2007 zn. 400000/143/2007, ve kterém žalobci sdělil, že jeho žádosti nemůže vyhovět, neboť není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobce dne 5. 11. 2007 podal odvolání proti tomuto rozhodnutí.

Protože o tomto odvolání nebylo nijak rozhodnuto, podal žalobce dne 8. 1. 2008 u Městského soudu v Praze žalobu, jíž se domáhal toho, aby byla žalovanému uložena povinnost vydat rozhodnutí o tomto odvolání žalobce. Rozsudkem ze dne 16. 12. 2009 č.j. 9 Ca 15/2008-40 byla žalovanému uložena povinnost rozhodnout o tomto odvolání žalobce do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku. Rozsudek nabyl právní moci dnem 19. 1. 2010.

Následně byl žalobci doručen přípis představenstva žalovaného ze dne 28. 4. 2010 č.j. KGR/3/2010, ve kterém byl žalobce vyzván, aby svoji žádost ve lhůtě 30 dnů ode doručení výzvy doplnil tak, aby bylo zřejmé, které informace požaduje. K tomu představenstvo ve výzvě uvedlo, že žádost nespĺňuje náležitosti stanovené zákonem o svobodném přístupu k informacím, neboť je formulována příliš obecně. Nedostatečná je zejména specifikace subjektu, který má být smluvním partnerem a příliš obecně formulovaná je též samotná specifikace kopií smluv, jejichž zaslání žalobce požaduje.

Žalobce na tuto výzvu odpověděl podáním ze dne 17. 1. 2011, ve kterém uvádí, že na výzvu se rozhodl nereagovat. Žalobce označil výzvu za bezpředmětnou a k tomu uvedl, že odmítá názor žalovaného, že vymezení požadovaných smluv a specifikace subjektu, který má být smluvním partnerem, jsou příliš obecně formulovány. K tomu uvedl, že vymezení požadovaných smluv dostatečně určuje jejich okruh, jeho další specifikace bezpředmětná a z pozice žalobce jako třetí nezúčastněné osoby také nemožná. Za dostatečné rovněž považuje uvedení firmy smluvního partnera, neboť je postačujícím údajem k jeho jednoznačnému určení. Pomocí firmy je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku a jeho firma nesmí být zaměnitelná s firmou jiného podnikatele. Další specifikace právnické osoby je naprosto bezpředmětná.

Poukázal rovněž na to, že výzva byla žalobci doručena více než 4 měsíce po vydání rozsudku Městského soudu v Praze, který žalovanému stanovil povinnost vydat rozhodnutí o odvolání. Výzva je dále bezpředmětná z procesního hlediska, neboť měla být žalobci zaslána podle ust. § 14 odst. 5 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím ve lhůtě sedmi dnů od podání žádosti.

Žalobce tedy závěrem uvedl, že nemůže obsah žádosti doplnit ani považovat tuto výzvu za rozhodnutí o odvolání vydané v souladu s rozsudkem Městského soudu v Praze. Opětovně proto žádal o vydání rozhodnutí o poskytnutí požadovaných informací.

Protože žalovaný i nadále zůstal nečinný, podal žalobce návrh na exekuci rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2009 č.j. 9 Ca 15/2008-40 a usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 20. 9. 2011 č.j. 74 EXE 4592/2011-12 byla exekuce tohoto rozsudku nařízena.

Dne 15. 11. 2011 bylo vydáno rozhodnutí představenstva žalovaného č.j. PP/33/2011, kterým bylo odvolání žalobce proti původnímu rozhodnutí ze dne 5. 11. 2007 zamítnuto a toto rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací potvrzeno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je uvedeno, že „žádost je formulována příliš obecně, není zřejmé, jaká informace je požadována. Součástí požadované informace tak může být i obchodní tajemství.“ Proti tomuto rozhodnutí o odvolání směřuje podaná žaloba.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přitom rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci řízení souhlasili, resp. nevyslovili ve stanovené lhůtě nesouhlas.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Soud nemá žádné pochybnosti o tom, že žalovaný je ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím povinným subjektem. Tato otázka byla zdejší soudem řešena opakovaně, mj. právě i ve shora citovaném rozsudku ze dne 16. 12. 2009 č.j. 9Ca 15/2008. Tento rozsudek byl přitom vydán ve sporu mezi týmiž účastníky a vycházel z téže žádosti o informace ze dne 2. 10. 2007, jako je tomu v nyní projednávané věci. Soud nemá žádný důvod se od tohoto závěru jakkoli odchylovat a v plném rozsahu odkazuje na odůvodnění tohoto rozsudku, který je stranám znám. V neposlední řadě lze ostatně odkázat i na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 5. 2011 č.j. 9Ca 402/2008-88, Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011 č.j. 1As 114/2011-121 a usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2012 sp. zn. I. ÚS 330/12, které se postavením žalovaného ve vztahu k zákonu o svobodném přístupu k informacím zabývaly. Rovněž v tomto případě se jedná o rozhodnutí soudů obě stranám sporů známá, soud proto nepovažuje za nutné je zde znovu rekapitulovat a v plném rozsahu na ně odkazuje.

Ztotožnit se rovněž nelze s názorem žalovaného, že podaná žádost o informace je neurčitá a měla být nejprve ze strany žalobce upřesněna. Soudu nezbyvá než shodně s žalobcem konstatovat, že smluvní partner žalovaného je v žádosti o poskytnutí informace jednoznačně vymezen uvedením jeho obchodní firmy, která je jednoznačná a nezaměnitelná. Žalovaný se ostatně v tomto směru omezuje toliko na konstatování nejednoznačnosti, aniž by jakkoli blíže specifikoval, v čem tato nejednoznačnost má podle jeho názoru spočívat, příp. které další právnické osoby by mohly tomuto označení odpovídat.

Dle názoru soudu byl žádostí žalobce jednoznačně určen i rozsah požadovaných smluv. Ten byl vymezen jako „všechny v současné době platné smlouvy“, což soud ve shodě s žalobcem považuje za zcela jednoznačné vymezení. I v tomto případě se žalovaný omezil na strohé konstatování, že žádost je formulována „příliš obecně“, aniž by své tvrzení jakkoli konkretizoval a specifikoval, jak by měla být žádost konkretizována. Ve shodě s žalobcem je třeba konstatovat, že žadatel obtížně mohl smlouvy jakkoli blíže popsat a specifikovat, neboť právě tyto údaje mu měly být žalovaným poskytnuty. Vzhledem k faktu, že smluvní partner

žalovaného byl do obchodního rejstříku zapsán dne 29. 6. 2007 a žádost byla podána dne 2. 10. 2007, jde o smlouvy uzavřené v období přibližně prvních tří měsíců existence této společnosti a je tedy zřejmé, že jich nemůže být tolik, aby žalovaný nebyl schopen na takovou žádost kvalifikovaně reagovat.

Soud se dále zaměřil na přezkoumání argumentu žalovaného, že požadované informace jsou obchodním tajemstvím a že je nelze z tohoto důvodu žalobci poskytnout. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že soud žalovaného dvakrát výslovně vyzval k jejich předložení, avšak bez jakékoli reakce ze strany žalovaného. Na tomto místě je proto třeba připomenout právní názor Nejvyššího správního soudu uvedený v jeho rozsudku ze dne 31. 7. 2006 čj. A 2/2003-73, kde Nejvyšší správní soud uvedl následující:

Na prvním místě se soud zabýval otázkou, zda je možné ve věci rozhodnout za shora popsané neúplnosti předloženého správního spisu. V souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, plně použitelnou i v úpravě správního soudnictví pro období po 1. 1. 2003, přitom dospěl k závěru, že je nemyslitelné, aby nebyla poskytnuta ochrana tomu, kdo se cítí na svých právech zkrácen rozhodnutím správního orgánu, jen pro neschopnost správního orgánu předložit spisy. Vyžaduje-li soud marně a opakovaně na správním orgánu spisy ve věci, bude zpravidla namístež zrušit napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 7. 1996, Soudní judikatura ve věcech správních č. 552/1999). Je přitom lhostejno, zda se rozhodnutí vůbec o spisy neopírá, protože vůbec neexistují, anebo zda se soud v důsledku indolence správního úřadu nemůže správních spisů domoci. Podle § 74 odst. 1 s. ř. s. je totiž zákonnou povinností správního úřadu, předložit soudu úplný správní spis. I v případě, kdy správní spis není předložen úplný, a správní orgán nevyhoví výzvě soudu k jeho doplnění, soud dojde k závěru, že žalovaný není schopen doložit, z jakých skutkových zjištění vlastně správní orgány vycházely při svém rozhodování, a že je tedy správní rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 2. 1998, Soudní judikatura ve věcech správních č. 923/2002). Taková skutečnost je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání, a to i za situace, kdy žalovaný na nařízení jednání trval [§ 51 odst. 2 s. ř. s. za použití § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Stejně tak v posuzované věci, žalovaný při obraně svého rozhodnutí zcela selhal. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je možnost soudu seznámit se s dokumenty, na nichž je rozhodnutí založeno, naprosto zásadní.

Shora popsany právní názor plně dopadá i na nyní projednávanou věc. Soud opakovaně žalovaného vyzýval k předložení správního spisu (v průběhu soudního řízení celkem pětkrát), avšak žalovaný tyto výzvy zcela ignoroval, a to i poté, co byl poučen o možných následcích neuposlechnutí této výzvy. Soudu proto nezbylo než žalobě vyhovět a žalobou napadené rozhodnutí zrušit.

Poté se soud zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a i v tomto ohledu vycházel ze shora citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, kde tento soud dále uvedl:

Klíčovým se v tomto kontextu jeví především ustanovení § 16 odst. 4 citovaného zákona v současném znění, podle kterého při přezkumu rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o neposkytnutí informace soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a

rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.

Citované ustanovení připouští dvě interpretace. Při použití obou z nich je ovšem třeba respektovat zásady soudního přezkumu správních rozhodnutí. Soud bude při přezkumu správního rozhodnutí a posuzování otázky, zda v něm uvedená argumentace obsahuje relevantní důvody, pro které mohl správní orgán negativně rozhodnout o žádosti o informaci, vždy vycházet pouze z rámce napadeného rozhodnutí (a správního rozhodnutí I. stupně). Soud nemůže zásadně stíhat povinnost aktivně vyhledávat možné důvody relevantní pro odepření informace. Takovým postupem by porušil nestrannou roli v řízení, a stejně jako je při svém přezkumu vázán žalobními námitkami, je obdobně vázán rozsahem a argumentací správního rozhodnutí (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.).

První výklad § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se odvíjí od přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Jinými slovy, soud věcně zhodnotí důvody pro odepření informace uváděné správním orgánem a zváží, zda ospravedlňují neposkytnutí požadované informace. Dojde-li k negativnímu závěru, zruší rozhodnutí a nařídí správnímu orgánu, aby informaci poskytl. Tento postup může ovšem zvolit pouze tehdy, lze-li správní rozhodnutí a jeho důvody přezkoumat. V opačném případě soud napadené rozhodnutí pouze zruší, a vrátí správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Druhá možná interpretace vztahuje ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím i na případy, kdy je správní rozhodnutí rušeno pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Vychází totiž z presumpce, že v takovém případě správní rozhodnutí neobsahuje žádné důvody, tedy ani důvody pro odmítnutí žádosti. Správní orgán proto musí informaci poskytnout.

*Nejvyšší správní soud se přiklonil k prvnímu možnému výkladu. Existence § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se totiž zjevně vymyká koncepci správního soudnictví v České republice. Tato norma, která je (legislativně málo šťastně) nepřímou novelou soudního řádu správního, a kterou je nutno použít v souladu se zásadou *lex specialis* namísto obecné úpravy soudního řádu správního, zavádí apelační prvek do jinak přísně kasačního systému správního soudnictví. Nastalý stav i nepřímý způsob změny jsou jistě krajně nežádoucí, nikoliv však protiústavní. Z článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ani z jiného ustanovení ústavního pořádku nelze zejména požadavek výlučně kasačního principu nijak dovodit. Ústavněprávní výbor Senátu namítl nekonceptnost řešení při projednávání návrhu novely, a Senát proto navrhl Poslanecké sněmovně vypustit z návrhu zákona ustanovení § 16 odst. 4. Poslanecká sněmovna návrh neakceptovala a zákon schválila v původní podobě.¹⁴ V současné době analyzované ustanovení tvoří platnou součást českého právního řádu; jako výjimku z obecně kasačního způsobu rozhodování správních soudů je však třeba vykládat jej restriktivně. Jednota a vnitřní nerozpornost právního řádu jsou totiž jedním z úhelných principů právního státu.*

Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že vládní návrh novely zákona o svobodném přístupu k informacím nynější ustanovení § 16 odst. 4 neobsahoval. Bylo do návrhu zařazeno teprve v rámci pozměňovacích návrhů v Poslanecké sněmovně. Zařazení ustanovení bylo vyvoláno potřebou reagovat na praxi některých správních orgánů, které kasačního principu při soudním přezkumu zneužívaly k tomu, že informace opakovaně, a to i po prohraných soudních sporech, neposkytly a informaci vždy znovu odepřely pouze s pozměněným právním odůvodněním.

Nové právní prostředí právě popsané nejspíše může - pokud by praxe správních orgánů vedla k odpírání informací prostřednictvím popsaného mechanismu účelového zneužití institutu nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí - k dalšímu vývoji judikatury

směrem spíše ke druhému shora nastíněnému výkladu, jinak řečeno, i v takovém případě soud může poskytnutí informace nařídit.

V projednávaném případě soud shledal důvody pro výjimečnou aplikaci ust. § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a nařídil žalovanému požadované informace poskytnout, navzdory tomu, že soud neměl možnost se požadovanými informacemi seznámit. Tento postup je přitom odůvodněn mimořádnými okolnostmi projednávaného případu.

Žalobce podal žádost o poskytnutí informace již 2. 10. 2007, správní řízení před žalovaným však bylo pravomocně ukončeno až rozhodnutím vydaným dne 15. 11. 2011, tj. po více než čtyřech letech. Ze způsobu, jakým bylo správní řízení před žalovaným vedeno, přitom zřetelně vyplývá snaha žalovaného řízení co nejvíce za každou cenu prodloužit. Soud neváhá postup žalovaného v tomto řízení označit za zjevnou obstrukci.

Žalovaný nejprve zaujal názor, že není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Veden tímto nesprávným právním názorem žalovaný nijak nereagoval na odvolání žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Žalobce se proto bránil tomuto postupu podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti, které bylo vyhověno rozsudkem, který nabyl právní moci dne 19. 1. 2010. Tímto rozsudkem bylo najisto postaveno, že žalovaný povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím je. Dlužno podotknout, že žalovaný nevyužil svého práva podat proti tomuto rozsudku kasační stížnost.

Ačkoli bylo tímto rozsudkem žalovanému uloženo, aby rozhodnutí o odvolání vydal ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku, tj. do 3. 2. 2010, teprve dne 28. 4. 2010 žalovaný žalobce vyzval k upřesnění žádosti. I tuto výzvu soud vnímá jako obstrukci, byla totiž vydána naprosto neúčelně, neboť žádost byla formulována zcela jednoznačně, nehledě k tomu, že tato výzva byla vydána dávno poté, co uplynula lhůta stanovená soudem k vydání konečného rozhodnutí o odvolání. K vydání tohoto rozhodnutí přitom žalovaný přikročil až na základě nařízené exekuce. Odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je přitom natolik stručné, že podle názoru soudu muselo být žalovanému zřejmé, že nemůže v soudním přezkumu obstát. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí vůbec nejsou patrné úvahy, jak žalovaný dospěl k uvedeným závěrům a naprosto ignoruje argumentaci žalobce uplatněnou v průběhu správního řízení. Rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, přitom se jedná o nepřezkoumatelnost patrnou na první pohled.

Obstrukční charakter má i postup žalovaného v tomto soudním řízení. Na první výzvu k zaslání správního spisu a vyjádření k žalobě žalovaný nijak nereagoval, na základě první urgencyy pouze založil do soudního spisu plnou moc pro svého zástupce, který následně nahlédl do spisu a teprve na základě druhé urgencyy bylo soudu předloženo vyjádření k žalobě; správní spis žalovaný nepředložil vůbec. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný opětovně namítl, že není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ačkoli se jedná o otázku v tomto případě již pravomocně a definitivně zodpovězenou, v judikatuře správních soudů v tomto ohledu nedošlo k žádnému posunu. K věci samé se žalovaný v podstatě nijak nevyjádřil, toliko stručně uvedl, že setrvává na své předchozí argumentaci a popírá názor žalobce uvedený v žalobě, aniž by se však jakkoli pokusil uplatněné žalobní námítky vyvracet. Na opětovnou výzvu soudu k předložení předmětných smluv pak žalovaný nereagoval nijak a zcela je ignoroval.

Za této situace soud dospěl k závěru, že by nemělo žádný smysl vracet věc žalovanému k dalšímu řízení, neboť z jeho přístupu k této věci je zcela zřejmá jeho snaha za každou cenu se poskytnutí požadovaných informací vyhnout.

Soud se nemohl seznámit s textem požadovaných smluv, neboť jeho snaha je od žalovaného získat zůstala marná. Přesto však soud nezískal v průběhu soudního řízení žádné indicie k tomu, že by žalobcem požadované smlouvy mohly obsahovat obchodní tajemství a že by jejich poskytnutí bylo zákonem o svobodném přístupu k informacím vyloučeno.

Žalobce se dožaduje poskytnutí textu smluv, které se týkají hospodaření žalovaného, tj. informace o tom, jak žalovaný nakládá s veřejnými prostředky. Podle § 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím se nepovažuje poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků za porušení obchodního tajemství. Žalovaný v žádném ze správních rozhodnutí, která byla v této věci vydána, ani v průběhu soudního řízení, nijak nespecifikoval, z jakého důvodu považuje žalobcem požadované informace za obchodní tajemství a omezil se na prosté tvrzení. Soud se snažil případné indicie získat i od druhé smluvní strany předmětných smluv (tj. společnosti Inženýring dopravních staveb, a. s.), a právě z tohoto důvodu ji vyzval, aby sdělila své stanovisko k projednávané věci. I tato společnost se ovšem omezila na prosté tvrzení o tom, že předmětné smlouvy obsahují obchodní tajemství, aniž by toto tvrzení blíže rozvedla a konkretizovala.

Vzhledem ke shora popsanému přístupu žalovaného k předmětné žádosti o informace a obstrukcím při jejím vyřizování soud musel nutně dospět k závěru, že i toto (naprosto nekonkretizované) tvrzení žalovaného je s vysokou mírou pravděpodobnosti pouhou obstrukcí a nemá ve skutkovém stavu věci žádnou oporu. Svérázný přístup žalovaného k projednávané žalobě ostatně nemůže jít v žádném případě k tíži žalobce a důsledky své procesní taktiky musí proto nést žalovaný sám. Nebyl-li žalovaný pro své tvrzení schopen snést jakékoli argumenty (a to ani v průběhu správního řízení ani v průběhu řízení před soudem), nelze k jeho tvrzení přihlížet.

Soud proto postupoval podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a zrušil jak prvoinstanční rozhodnutí žalovaného, tak i rozhodnutí představenstva o odvolání a nařídil žalovanému, aby žalobci požadované informace poskytl.

Žalobce měl tedy se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za 4 úkony právní služby po 2100 Kč (za převzetí věci, sepsání žaloby, repliku k vyjádření žalovaného a doplňující vyjádření ze dne 1. 6. 2012), a 4 režijní paušály po 300 Kč. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 9.600,- Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 12.600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední

den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. listopadu 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková